



## DATOS IDENTIFICATIVOS

### Dereito da Unión Europea

Materia	Dereito da Unión Europea			
Código	V03G720V01216			
Titulación	PCEO Grao en Administración e Dirección de Empresas/Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Burgin Piñeiro Oliveira, Annina Cristina			
Profesorado	Burgin Piñeiro Oliveira, Annina Cristina			
Correo-e	aburgin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

## Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

## Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional	
Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario.	
Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	A1
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	A2
Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	A3

Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto A4 especializado como non especializado.

Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender A5 estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.

Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.

Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.

Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar

Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión

Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.

Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.

Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e \*multiculturalidad.

Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

## Contidos

### Tema

Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	<ul style="list-style-type: none"><li>- Antecedentes históricos da UE</li><li>- O proceso de profundización da UE: a revisión dos Tratados comunitarios</li><li>- A adhesión de novos Estados</li></ul>
Tema 2. A especificidade do fenómeno comunitario fronte ao ordenamento internacional	<ul style="list-style-type: none"><li>- Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional</li><li>- Valores, obxectivos e principios</li><li>- Sistema de competencias</li></ul>
Tema 3. A especificidade do Dereito da Unión Europea fronte ao dereito interno (I)	<ul style="list-style-type: none"><li>- A integración europea no marco das formas de Estado</li><li>- O Dereito orixinario e o concepto de Constitución</li></ul>
Tema 4. A especificidade do Dereito da Unión Europea fronte ao dereito interno (II)	<ul style="list-style-type: none"><li>- Bases constitucionais da pertenza á Unión Europea</li><li>- A pertenza á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito</li><li>- A pertenza á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español</li></ul>
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	<ul style="list-style-type: none"><li>- Consideracións xerais: principios e medios</li><li>- O Consello Europeo</li><li>- O Consello</li></ul>
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	<ul style="list-style-type: none"><li>- O Parlamento Europeo</li><li>- A Comisión</li><li>- Outras institucións e órganos</li></ul>
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	<ul style="list-style-type: none"><li>- O Dereito orixinario</li><li>- O Dereito derivado</li><li>- O proceso de formación do Dereito derivado</li></ul>
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	<ul style="list-style-type: none"><li>- As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros</li><li>- Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado</li><li>- Desenvolvo e execución do Dereito da UE</li></ul>
Tema 9- Sistema xudicial da Unión Europea	<ul style="list-style-type: none"><li>- O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento</li><li>- Sistema de recursos ante o *TJUE</li><li>- A cuestión *prejudicial: cooperación entre o *TJUE e o xuíz nacional</li></ul>
Tema 10. A aplicación do dereito da Unión Europea (I): Dereitos humanos e cidadanía europea	<ul style="list-style-type: none"><li>- O proceso de incorporación dos dereitos no Dereito da UE</li><li>- A Carta de Dereitos Fundamentais da UE</li><li>- A cidadanía europea</li></ul>
Tema 11. A aplicación do dereito da Unión Europea (I): As liberdades fundamentais do mercado interior	<ul style="list-style-type: none"><li>- O proceso de integración económica</li><li>- A libre circulación de mercadorías e capitais</li><li>- A libre circulación de persoas e servizos</li></ul>
Tema 12. A aplicación do dereito da Unión Europea (II): As Políticas da UE	<ul style="list-style-type: none"><li>- As políticas comúns da Unión</li><li>- As políticas compartidas da Unión</li><li>- As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda</li></ul>
Tema 13: Acción exterior da Unión Europea: Política exterior e de *seguridade común	<ul style="list-style-type: none"><li>- A personalidade internacional da UE</li><li>- As competencias internacionais da UE</li><li>- A Política exterior e de seguridade común</li></ul>

Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesual na Unión Europea

- Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza
- Control de fronteiras, asilo e inmigración
- Cooperación xudicial, civil e penal
- Cooperación policial en materia penal

### Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	15	30	45
Sesión maxistral	36	54.5	90.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	14.5	14.5

\*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

### Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos da aula serán, entre outros, lectura e comentario e preguntas sobre textos, resolución de casos prácticos ou exposición de traballos na aula coa finalidade que o alumno complete coñecementos. Poderanse incluír probas tipo test para comprobar estes obxectivos.
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicará ao alumno os aspectos principais da disciplina

### Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada para liquidar dúbidas e orientar sobre os temas expostos e os traballos da aula
Traballos de aula	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada para liquidar dúbidas e orientar sobre os temas expostos e os traballos da aula

### Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballos de aula	No traballo da aula valorarase a participación e actividades e respostas que se proporciá nos casos prácticos, debates e outras actividades que se realicen xa sexa na propia aula ou mediante traballos ou casos que pida o profesor que se entreguen ou mesmo mediante probas curtas tipo test sobre a materia e a súa aplicación.	20	
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación do resultado final de aprendizaxe mediante o desenvolvemento de preguntas sobre contidos propios da materia.	80	

### Outros comentarios sobre a Avaliación

EVALUACION: A impartición e avaliación desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento: A área de Dereito Constitucional e a área de Dereito Internacional Público. Antes do comezo das clases determinarase que temas concretos e en que períodos impartiranse por profesores das respectivas áreas de coñecemento. A área de Dereito Internacional Público impartirá os temas 1 e 2; 5-8 e o 13, que serán impartidos na primeira metade do cuadrimestre. A área de Dereito constitucional impartirá as leccións 3 e 4; 9-12; 14, que serán impartidas na segunda metade do cuadrimestre. En canto ás dúas primeiras semanas do cuadrimestre, que se dedican a clases intensivas teóricas, serán impartidas en primeiro lugar pola área de Dereito Internacional Público e a continuación pola área de Dereito constitucional. As datas e horarios das probas de avaliación das \*diferntes convocatorias \*sona as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2015-2016. Será condición imprescindible para contabilizar a avaliación continua obter un mínimo de 5 sobre 10 na proba de desenvolvemento de respostas longas. PRIMEIRA CONVOCATORIA: A) A avaliación continua supón un 20 % sobre o total da cualificación final e o exame suporá o 80 % restante. Leste consistirá nunha proba de desenvolvemento de diferentes preguntas sobre o contido da materia. B) Aqueles alumnos que non sigan durante o curso o sistema de avaliación continua ou que non o superaron terán dereito a un exame final que implicará por unha banda o desenvolvemento por escrito de diferentes preguntas do programa e suporá o 80% de cualificación final así como a realización dun suposto práctico que suporá o 20% da cualificación restante. NA SEGUNDA CONVOCATORIA: A) Aos alumnos que superando a avaliación continua non alcanzasen un cinco no exame de preguntas de desenvolvemento na primeira convocatoria conservaráselles a nota desta e realizaráselles un exame similar ao da primeira convocatoria. B) Os alumnos que non sigan no desenvolvemento do curso a avaliación continua ou que non a superaron terán dereito a un exame final que constará de dous partes: unha teórica de preguntas de desenvolvemento sobre o contido do programa que suporá o 80 % da nota e unha pregunta práctica que suporá o 20 % restante. CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA A avaliación constará de

preguntas de resposta longa e o desenvolvemento dun caso práctico. As preguntas de resposta longa valerán un 80% da nota final; o desenvolvemento dun caso práctico valerá o 20% da nota final. NOTA: En caso de superar a avaliación continua pero non aprobar a materia, conservarase se se comunica ao profesor a nota de avaliación continua para o seguinte curso.

---

### **Bibliografía. Fontes de información**

Abellán Honrubia, V; Vilá Costa, B y Olesti Rayo, A, **Lecciones de Derecho comunitario europeo**, Ariel,  
Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, **Curso de Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,  
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), **Las Organizaciones Internacionales**, Tecnos,  
Mangas Martín, A y Liñán Nogueras, D.J, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,  
Sánchez, Víctor, M (dir), **Derecho de la Unión Europea**, Huygens,  
Sobrino Heredia, J.M, **Recopilación de Textos Internacionales y de la Unión Europea**, Netbiblo,  
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, Tirant lo blanch,  
García Gestoso, N, **Soberanía y Unión Europea. Algunas cuestiones críticas desde la Teoría de la Constitución**, Atelier,

---

### **Recomendacións**

#### **Materias que continúan o temario**

Dereito: Dereito constitucional I/V08G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/V08G081V01204

---

#### **Materias que se recomenda cursar simultaneamente**

Dereito internacional público/V08G081V01303

---

### **Outros comentarios**

O Manual recomendado para preparar a materia é o dos Profesores Mangas Martín e Liñán Nogueras

Esta materia no PCEO Grao en Administración e Dirección de empresas - Grao en Dereito impártese no 1º cuatrimestre do 2º Curso con esta mesma guía.

A docencia dun dos grupos desta materia será impartida en inglés.

---